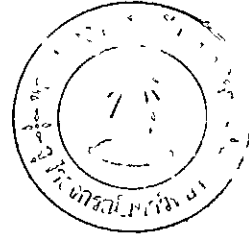

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมและการศึกษาทุกระดับและสาขาวิชา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดังกล่าวมีส่วนที่ทำให้บุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ต้องรู้จักปรับปรุง วิธีการทำงานหรือบางที่ถึงกับเปลี่ยนอาชีพใหม่ก็มี ¹

การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นมีหลายด้าน สำหรับด้านสุขภาพอนามัยพบว่าประชาชนในปัจจุบันมีความรู้เกี่ยวกับด้านการแพทย์มากขึ้น อีกทั้งค่าบริการในการรักษาพยาบาลสูงขึ้น จึงเป็นสิทธิอันชอบธรรมที่ผู้ป่วยจะเรียกร้องให้ได้รับการบริการสุขภาพอนามัยที่มีคุณภาพสูงและต่อเนื่อง ²

พยาบาลเป็นบุคลากรวิชาชีพด้านสุขภาพอนามัยประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อสุขภาพอนามัยของชุมชน จำเป็นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนมีทักษะทางด้านเทคนิคที่ทันสมัย เพื่อให้การพยาบาลที่เที่ยงตรงและปลอดภัยแก่ผู้ป่วยจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดแรงผลักดันทั้งทางตรงและทางอ้อม

ไนน์ทวิน ไตรย์เทน, "ข้อคิดบางประการในการให้การศึกษาผู้ใหญ่," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ 14 (มีนาคม - เมษายน 2520) : 48.

² Samuel Levey and N. Paul Loomba, Health Care Administration (Philadelphia : J.B. Lippincott Co., 1974), pp. 37 - 47.

ที่มีผลกระทบต่อ การบริการและการศึกษาพยาบาล ทำให้สถาบันผู้ผลิตพยาบาลจะต้องคำนึงถึงในการปลูกฝังค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเทคนิควิธีการพยาบาล เพื่อผลิตพยาบาลวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล สามารถขยายบทบาททางวิชาชีพ เพื่อสนองความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคตได้¹ ทั้งนี้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของพยาบาลนั้น ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่ได้ทำให้หน้าที่รับผิดชอบของพยาบาลผิดไปจากเดิม แต่ทำให้พยาบาลต้องเปลี่ยนแปลง เทคนิควิธีปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้เหมาะสมกับเครื่องมือและความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์มากขึ้น² ส่วนการเรียกร้องของสังคมที่เปลี่ยนไป ทำให้พยาบาลต้องขยายขอบเขตความรับผิดชอบให้ลึก (Extended) และกว้าง (Expanded) มากขึ้น ซึ่งพยาบาลควรจะได้ถูกเตรียมให้รับผิดชอบในบทบาทที่เพิ่มขึ้น เพื่อการพัฒนาคุณภาพอนามัย³

ในประเทศที่กำลังพัฒนาเพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน จะต้องใช้ความพยายามและกำลังทรัพยากรอย่างมาก จึงจะบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้ ทรัพยากรที่สำคัญส่วนหนึ่งคือ กำลังคน หากคนขาดคุณภาพการพัฒนาประเทศ ก็จะมีทางสำเร็จได้โดยยาก การศึกษาและสุขภาพอนามัยของประชากร นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อคุณภาพของประชากรซึ่งความสำคัญของการศึกษาได้เป็นที่ยอมรับกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ กิ่งพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ว่า

¹ Elenor C. Lambertsen, Education for Nursing Leadership (Philadelphia : J.B. Lippincott Co., 1958), p. 1.

² Sandra Rasmussen, Technical Nursing (Philadelphia : F.A. Davis Co., 1972), p. 6.

³ นพรัตน์ ฉลาพิบูลย์, "รายงานการประชุมสภาพยาบาลระหว่างประเทศ ครั้งที่ 16 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ตอน 3," วารสารพยาบาล 27 (เมษายน 2521) : 523.

การศึกษาย่อมเป็นการสำคัญอย่างยิ่งและเป็นต้นเหตุแห่งความเจริญของชาติ
บ้านเมือง...ประเทศใดปราศจากการศึกษาประเทศนั้นคงเป็นประเทศป่า-
เถื่อน ประเทศต่าง ๆ ย่อมมีศิลปวิชาการต่าง ๆ กัน เราก็มีสถูปวิชาการ
ของเรา เราจึงต้องช่วยกันทะนุบำรุงให้เจริญขึ้น... เราจำต้องก้าวไป
ข้างหน้าเสมอๆ ยิ่งก้าวไปไกลๆ ยิ่งดี เราต้องไม่ถอยหลังเลยเป็น
อันขาด แมแต่หยุดอยู่กับที่ก็ไม่ได เพราะการหยุดก็เสมือนถอยหลัง
ใกรู ๆ เขากวเลยไปแล้ว เราหยุดก็ต้องลาหลังเขาไกลออกไปทุกทีนั่นเอง
ที่เท่ากับถอยหลังไม่ใช่อื่น ¹

ในปัจจุบัน การศึกษาก็ได้รับการพิจารณาว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา-
ประเทศ ในฐานะที่เป็นจักรกลสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ²

นอกจากด้านการศึกษาแล้ว สิ่งสำคัญอีกด้านหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ก็คือ สุขภาพอนามัยของประชากรจะต้องดี การที่จะพัฒนาสุขภาพของประชากรจะ
ต้องอาศัยบุคลากรด้านกรแพทย์และอนามัย เช่น แพทย์ และพยาบาล ซึ่งประเทศ-
ชาติจะต้องผลิตให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของประเทศและให้มีคุณภาพสูง
การพยาบาลเป็นงานที่สำคัญแขนงหนึ่งของงานสาธารณสุขที่จะช่วยให้ประชากรมีความ
สุขสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพราะพยาบาลเป็นผู้ใกล้ชิดและได้รับความไว้วาง
ใจจากประชากร เป็นส่วนใหญ่ การพยาบาลที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพสูง จำเป็น
ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งส่วนหนึ่งคือพยาบาล
ผู้ทำหน้าที่ให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยตรง พยาบาลที่จะสามารถให้การพยาบาล
ที่สมบูรณ์แบบและมีประสิทธิภาพที่ดีได้ ต้องมีคุณสมบัติของพยาบาลที่ดีหลายประการ

¹อรอุษา ชินะโยธิน, "สตรีกับการศึกษาของไทย," วารสารการศึกษา
ผู้ใหญ่ 14 (มีนาคม - เมษายน 2519) : 9.

²วิจิตร ศรีสอาน, "สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการด้านการศึกษา
ของไทย," เอกสารประกอบการสัมมนาการวางแผนระดับชาติตอนที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา, 2515), หน้า 43.

เป็นต้น ว่ามีความรู้ความชำนาญในงาน ดังนั้นพยาบาลจึงต้องมีการ เรียนรู้เป็นพื้นฐานมาแล้วอย่างดี การศึกษาของพยาบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้บริการพยาบาลมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูง ดังที่ สายหยุด นิยมวิภาต¹ กล่าวว่า ถ้าประชาชนต้องการบริการพยาบาลที่ดี มีคุณภาพสูงก็ต้องให้ความสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษาวิชาพยาบาลและสภาพของพยาบาลให้ดี เมื่อพยาบาลได้รับการศึกษาที่ดีเหมาะสมก็สามารถที่จะให้บริการที่ดีได้ แม้นแต่มิส ในติงเกล (Ms. Nightingale) ได้จัดตั้งโรงเรียนพยาบาลขึ้นก็ด้วยความเชื่อ ที่ว่า การที่จะทำให้การพยาบาลดีขึ้น ต้องมาจากสตรีที่มีความรู้² และในสมัยนี้แพทย์ ที่มีความรู้ก็มองเห็นความสำคัญของการรักษาและการพยาบาล ว่าจะต้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่พยาบาลจะต้องมีความรู้ดี สมาคมแพทย์อเมริกันได้ยอมรับว่าการพยาบาลที่มีสมรรถภาพนั้นต้องการผู้ที่ปฏิบัติงานดี มีหลักวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และมีการศึกษาอบรมมาเป็นอย่างดี³

จากความสำคัญของการศึกษาดังกล่าว พยาบาลวิชาชีพไม่ว่า เมื่อจบการศึกษาพยาบาลขึ้นพื้นฐานแล้วจะสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงตลอดไป แต่จะต้องมีการ เรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ทาง การแพทย์ที่เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปอยู่เสมอ ซึ่งตรงกับหลักการศึกษาด้านหนึ่งของ ฟลอเรนซ์ ในติงเกล (Florence Nightingale) ที่ว่า "การพยาบาลเป็นศิลป์ และวิทยา-

¹ สายหยุด นิยมวิภาต, "แนวโน้มนการพยาบาลในอนาคต," จดหมายเหตุ-การพยาบาล 18 (เมษายน 2512) : 94.

² คุณหญิงพิมพ์กาญจน์ พิทยาเกศ, ประวัติการพยาบาล (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2519), หน้า 117.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 238.

ศาสตราจารย์ "อดอล์ฟ พิกอร์ส" ¹ และพอล พิกอร์ส ² (Paul Pigors) ก็ได้สนับสนุนความคิดนี้ กล่าวว่า พยาบาลต้องมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เพื่อที่จะทำงานได้อย่างมีเหตุผล และให้บริการพยาบาลที่สนองความต้องการของผู้ป่วยได้ นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถที่จะเรียนรู้อยู่เสมอเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วของโลก จะต้องปรับปรุงตัวเองให้มีพื้นฐาน ความรู้และทักษะทางวิชาชีพพออยู่เสมอ และต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การศึกษาต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับพยาบาล x

เนื่องจากการศึกษาต่อเนื่องเป็นการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่มีที่สิ้นสุด เช่น เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นการพัฒนาตนเองของบุคคลากรอย่างหนึ่ง ความก้าวหน้าทางการศึกษาใหม่ ๆ ทำให้พยาบาลต้องเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ทางการแพทย์ ตลอดจนการปรับปรุงการวางแผนการพยาบาลให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ นั่นคือการศึกษาต่อเนื่องจะต้องมีอยู่ตลอดชีวิตของการปฏิบัติวิชาชีพ เพื่อคงไว้และเพิ่มพูนคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาล ที่ให้ต่อผู้ป่วยทั้งทางด้านการป้องกันโรค รักษาพยาบาล ตลอดจนการฟื้นฟูและส่งเสริมสุขภาพ ³ ทั้งนี้ในระบอบผู้บริหารส่วนใหญ่ก็ได้ให้ความสนใจพร้อมกันมองเห็นและยอมรับกันว่า การศึกษาต่อเนื่องเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และเป็นสิ่งที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า การศึกษาต่อเนื่องมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการที่จะคง

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 79.

² Paul Pigors, Faith Pigors and Marita Tribou, Professional Nursing Practice (New York : McGraw -Hill Book Co., 1967), p. 3.

³ Signe Skott Cooper and May Shiga Homeback, Continuing Nursing Education (New York : Mc Graw -Hill Book Co., 1973), pp.

ไว้ ซึ่งมาตรฐานของการบริการด้านสุขภาพอนามัย¹ ช่วยให้พยาบาลได้ความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นตามความต้องการในการขยายบทบาทของการปฏิบัติการพยาบาลและช่วยในการยกฐานะหรือพัฒนาวิชาชีพพยาบาลด้วย² สภพยาบาลระหว่างประเทศ (International Council of Nurses) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับพยาบาล เพื่อคงไว้ซึ่งการบริการพยาบาลที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพแก่ผู้ป่วย ถึงกับตั้งเป็นนโยบายข้อหนึ่งที่สนับสนุน เร่งเร้าให้มวลสมาชิกทั่วโลก จัดทำโครงการ การศึกษาต่อเนื่อง สำหรับวิชาชีพพยาบาลทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งจะต้องให้เป็นไปตามความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของสังคม และพยาบาลทุกระดับ ควรได้มีโอกาสในการศึกษาต่อเนื่อง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางด้านบริการพยาบาลและการพัฒนาบุคลากรให้ปฏิบัติการพยาบาลที่ทันสมัยเสมอและยังเป็นการ เตรียมบุคคลให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในสาขาการพยาบาล เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ³

สมาคมพยาบาลแห่งสหรัฐอเมริกา ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาลมากได้มีแนวความคิด ให้มีการออกกฎบังคับ เพื่อให้พยาบาลมีการศึกษาต่อ

---

¹ Helen Tobin, "Quality Staff Development : A Must for Change and Survival," Journal of Nursing Administration 6 (May 1976) : 39 - 42.

² Marguerite J. Schaefer, "Educational Administration : How Should We Organize ?," Journal of Nursing Administration 6 (February 1976) : 15 - 16.

³ International Council of Nurses, Policy Statements (Switzerland : ICN Publication, 1975) .

เนื่องเป็นหลักฐานในการต่ออายุใบประกอบโรคศิลปะ¹ ซึ่งการศึกษาต่อเนื่องแบบบังคับ (Mandatory Continuing Education) นี้ได้เป็นที่ยอมรับกันและมีการออกกฎบังคับ ในหลายรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา

ความสำคัญของการศึกษาต่อเนื่องได้เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกในทุก ๆ สาขาวิชา ไม่เพียงแต่ด้านการพยาบาลเท่านั้น ได้จัดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Education) และการศึกษารูปนัย (Nonformal Education) ซึ่งหมายถึงกิจกรรมทางการศึกษาใด ๆ ที่จัดขึ้นอย่างมีแบบแผน กิจกรรมเหล่านี้อยู่นอกระบบการศึกษาในโรงเรียน และเป็นกิจกรรมที่จัดสรรประเภทของการเรียนรู้อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็กก็ตาม² ในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกาก็เชื่อว่า การศึกษาต่อเนื่องของผู้ใหญ่เป็นเรื่องจำเป็น ที่จะให้บุคคลนั้นได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จะประกอบอาชีพอยู่ได้ในสังคม³ จะเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการตลอดชีวิต (Life-long Process) ไม่มีผู้ใดจะคงความรู้ให้ทันสมัยได้ตลอดไป โดยไม่มีการศึกษาต่อเนื่อง ดังที่ รุท ฮิสลอป และอลิสร้อ แอล วัลลาร์⁴ (Ruth Hislop and Allice L. Vallar)

¹ Judith G. Whitaker, "The Issue of Mandatory Continuing Education," The Nursing Clinics of North America 9 (September 1974) : 475 - 477.

² Philip H. Coombs, "Attacking Rural Poverty. Baltimore, Md. : John Hopkins Press 1974," In Teacher College Record 76 (may 1975) : 569 - 596.

³ นันทวัน ไตรย์เทน, วารสารการศึกษาผู้ใหญ่, หน้า 48 -49.

⁴ Ruth Hislop and Alice L. Vallar, "Continuing Education Revisited," Supervisor Nurse 7 (July 1976) : 32 - 33.

กล่าวว่าไม่มีการศึกษาพื้นฐานใด ๆ ที่จะเตรียมบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถไปตลอดชีวิตได้ และยังคงกล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาต่อเนื่องว่าจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาวิชาชีพ เพราะการเรียนรู้ จะทำให้พยาบาลทันสมัยต่อเหตุการณ์ของโลกในปัจจุบันและความก้าวหน้าต่าง ๆ ของวิชาชีพ พยาบาลจะต้องสำนึกว่าการศึกษานี้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นตลอดชีวิตการปฏิบัติงานในการพัฒนาตนเองและคงไว้ซึ่งความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

เบียทริซ เพลิร์มัตเตอร์¹ (Beatrice Perlmutter) ได้ให้ความสนใจ คิดเห็น สนับสนุนความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาลคือการศึกษานี้เป็นการ เบิกทาง ไปสู่แนววิทยาศาสตร์และความรู้ทางเทคนิควิธีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล มีผลคือต่อการบริการพยาบาล เป็นสิ่งที่นักวิชาการทางการพยาบาลจะต้องคำนึงถึง นอกจากนี้ บอนนี่ บูลเลอว์ (Bonnie Bullough)² โลกกล่าวว่า การขยายบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของพยาบาล ทำให้พยาบาลมีการค้นคว้าทางด้านการศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับบทบาทที่ขยายกว้างออกไป คือมีการศึกษาต่อเนื่องในระดับอุดมศึกษา (Higher Education) และมีการเตรียมพยาบาลในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นกว่าเดิม

ประเทศไทย เป็นประเทศหนึ่งที่กำลังพัฒนาจะเห็นความสำคัญของการศึกษาในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นในแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนไปกับการวางแผนพัฒนาอื่น ๆ มาโดยตลอด แผนการศึกษาแห่งชาติ

---

¹ Beatrice Perlmutter, "Continuing Education," In Technical Nursing, ed. Sandra Rasmussen (Philadelphia : F.A. Davis Co., 1972), p. 101.

² Bonnie Bullough, "Influences on Role Expansion," American Journal of Nursing 76 (September 1976) : 1476 - 1478.

พุทธศักราช 2520 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายไว้ในหมวดที่ 1 ว่า "ตามนัยแห่งแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม ..."¹ กล่าวถึงแนวนโยบายการศึกษาของรัฐในหมวดที่ 2 ว่า "รัฐส่งเสริมและบำรุงการศึกษา โดยถือว่า การศึกษามีความสำคัญในอันับสูงยิ่งแห่งกิจการของรัฐ ..."² และได้กล่าวถึงระบบการศึกษาในหมวดที่ 3 ว่า "การศึกษิตามนัยแห่งแผนการศึกษา นี้ เป็นสิ่งที่จะต้องจัดกระทำต่อเนื่องกันตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกโรงเรียน..."³ จากแผนการศึกษาของชาติดังกล่าว ประเทศไทยได้มีการพยายามที่จะปรับปรุงการศึกษาทั้งในระบบและการศึกษานอกโรงเรียน โดยเฉพาะการศึกษานอกระบบ และการศึกษารูปนัย ทั้งนี้เพราะบุคคลที่อยู่นอกระบบโรงเรียนนั้นมีจำนวนมากกว่าบุคคลที่อยู่ในการศึกษาระบบโรงเรียนมากมาย⁴ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ต่างมีความต้องการการศึกษา แต่เนื่องจากสถานศึกษามีจำนวนจำกัดไม่สามารถจะให้โอกาสทุกคนได้เข้าศึกษาในระบบโรงเรียน รัฐจึงได้สนับสนุนให้มีการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาต่อเนื่องของผู้ใหญ่ขึ้น

วิชาชีพพยาบาลในประเทศไทยได้ตระหนักถึงความก้าวหน้าของการศึกษาทั่วไปภายในประเทศ ว่าการศึกษาทั่วไป ของประเทศไทยกำลังก้าวไป ตามการพัฒนา -

¹ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, "แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520," อุดมศึกษา 2 (มีนาคม 2520) : 1.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

⁴ สวัสดิ์ ประทุมราช, "คำนำ," คู่มือบริหารการศึกษารูปนัย (นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2521), หน้า 1.

ประเทศ รวมทั้งวิชาชีพแพทย์และวิชาชีพในเครือสุขภาพอนามัย จึงเป็นสิ่งจำเป็น
อย่างยิ่งที่การศึกษาระยะยาว ซึ่ง เป็นวิชาชีพในเครือสุขภาพอนามัยของสังคมจะต้อง
ก้าวตามให้ทันกับแผนการศึกษาของชาติ มิฉะนั้นวิชาชีพพยาบาลจะกลายเป็นผู้ถูกมิให้
พัฒนาการสุขภาพอนามัยของชาติก้าวหน้าไปได้อย่างเต็มที่

วงการวิชาชีพพยาบาลได้มีการปรับปรุงด้านการศึกษาและบริการพยาบาล
มาโดยตลอด ดังที่โครงการพัฒนาบุคลากร แผนพัฒนาสาธารณสุขแห่งชาติฉบับที่ 4
(พ.ศ. 2520 - 2524) เป้าหมายของแผนการผลิตบุคลากรพยาบาลได้เน้นการ
ปรับปรุงและขยายหลักสูตรวิชาพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์ ซึ่ง เดิมมีระยะเวลาการ
ศึกษา 3 ปี 6 เดือน ได้รับวุฒิประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยได้เพิ่ม
ระยะเวลาการศึกษาขึ้นเป็น 4 ปี วุฒิที่ได้รับเทียบเท่าปริญญาตรี ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความ
รู้ ความสามารถ ทักษะในด้านวิชาการและการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ-
งานในชนบท โดยจัดให้มีการศึกษาระดับสมทบ ทั้งทางด้านการรักษาพยาบาลและอนามัย
ชุมชน ตามกฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยระเบียบเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518 ¹ นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนให้พยาบาลมีการศึกษาต่อ
เนื่อง กระตุ้นให้พยาบาลมีการ เรียนรู้อยู่เสมอ ทั้งนี้ในภาวะที่ประเทศชาติยังขาดแคลน
บุคลากรพยาบาล การให้การศึกษาคือเรื่องแก่พยาบาลจะเป็นการช่วยให้ชาติได้ใช้
กำลังบุคลากรที่มีอยู่แล้วได้เต็มที่และได้ประโยชน์สูงสุด ² ซึ่งพยาบาลไทยก็ได้ได้
ความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังคำกล่าวปรากฏของคุณหญิงสมานใจ คำรง-

¹ ฌกา ศรียุกต์ศุทร, "แผนการศึกษาพยาบาลของกองงานวิทยาลัยพยาบาล," ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 5 (พระนคร : ไทยเซเนม, 2519), หน้า 122.

² คุณหญิงสำเนียง มุสิกภุมมะ, "ข้อเสนอแนะ การแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล," ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 4 (พระนคร : แสงทอง การพิมพ์, 2516), หน้า 68 - 70.

แพทยาคูณ เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2519 ที่ว่า

ในปัจจุบันพยาบาลได้ให้ความสนใจในด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่วิชาชีพพยาบาลได้ค้นคว้าหาไปตามให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์การแพทย์ในแขนงอื่น ๆ --- ปรับปรุงตัวเองให้มีความรู้เพิ่มพูนมากขึ้นเสมอ ---- ความสำคัญของพยาบาลอยู่ที่ความชำนาญในการปฏิบัติที่สามารถจะนำเอาความรู้มาประกอบกันควยจึงเป็นที่ยกย่องว่า เป็นพยาบาลที่มีความสามารถ---" ¹

ความตื่นตัวทางการศึกษาของพยาบาลไทย ทำให้สถาบันหลายแห่งทั้งของรัฐและเอกชนได้จัดให้มีโปรแกรมการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่เจ้าหน้าที่พยาบาลทั้งภายในและนอกหน่วยงาน รวมทั้งการจัดให้มีหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และระดับปริญญาโท ทางด้านการพยาบาลขึ้นหลายสาขาในโรงพยาบาลและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ² ทั้งนี้ การศึกษาจะช่วยให้บริการพยาบาลดีและมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่พยาบาลและองค์การพยาบาลต้องการ ทั้งนี้ การพัฒนาความรู้ของบุคลากรให้มีความรู้เพิ่มเติมและทันสมัยเสมอ จึงมีความจำเป็นที่สำคัญของสถาบันหรือองค์การ

สภาอากาศไทยเป็นสภาการกุศลอาสาสงเคราะห์ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสภาอากาศไทย พุทธศักราช 2461 มีวัตถุประสงค์คือช่วยรักษาพยาบาลผู้ป่วยไข้และบาดเจ็บในเวลาสงคราม และในเวลาสงบก็ทั้งทำการบรรเทาทุกข์ในเหตุการณ์สาธารณภัยพิบัติโดยไม่เลือกว่าชาติ ชั้น ลัทธิ ศาสนาหรืออุดมคติในทางการเมืองของ

¹ คุณหญิงสมานใจ คำรงแพทยาคูณ, "คำปราศรัยนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ 2519," วารสารพยาบาล 25 (มกราคม 2519) : 5.

² อัสนีย์ เสาวภาพ, "การศึกษาพยาบาลต่อเนื่องในประเทศไทย," วารสารพยาบาล 27 (เมษายน 2521) : 479 - 490.

ผู้ประสภักดิ์ ก่อยึดหลักมนุษยธรรมเป็นที่ตั้ง¹ องค์การสภาการขาดไทย ได้แบ่งออกเป็น
แผนกใหญ่ 9 แผนก ซึ่ง 2 ใน 9 แผนกนี้ คือโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาล
สมเด็จ ๓ ศรีราชา²

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ตั้งขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เมื่อเป็นอนุสรณ์ในพระราชบิดา เมื่อ พ.ศ. 2457 มีจำนวนเตียง 1200 เตียง (สำรวจ
พ.ศ. 2519) ได้ร่วมมือกับรัฐบาลให้เป็นสถานที่สอนและฝึกหัด นักศึกษาแพทย์แผนปัจจุบัน
ชั้น 1 มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490 จนถึงปัจจุบัน³ นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่สอนและฝึกหัด
นักเรียนพยาบาลมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2457 จนถึงปัจจุบัน ส่วนโรงพยาบาลสมเด็จ ๓ ศรีราชา
นั้น ตั้งขึ้น โดยพระนางเจ้าสว่างวัฒนา เมื่อปี พ.ศ. 2445 และทรงบริจาคให้เป็น
แผนกหนึ่งของสภาการขาดไทย เมื่อปี พ.ศ. 2471 เป็นโรงพยาบาลขนาด 300 เตียง
(สำรวจ พ.ศ. 2519) ตั้งอยู่ริมทะเลฝั่งตะวันออก จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพ-
มหานคร ประมาณ 100 กิโลเมตร⁴ มีแพทย์ฝึกหัดและพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจาก
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ หมุนเวียนไปปฏิบัติงาน

วิทยาลัยพยาบาล สภาการขาดไทย เป็นองค์การหนึ่งของการศึกษาพยาบาล ก่อ
ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2457 โดยแต่เดิมเรียกว่า โรงเรียนนางพยาบาล สภาการขาดไทย นับเป็น

¹สำนักงานกลาง สภาการขาดไทย, "สภาการขาดไทย," อนุสรณ์ 60 ปี
โรงเรียนพยาบาลสภาการขาดไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ที่รณสาร, 2517),
หน้า 4.

²The Central Bureau, Facts About The Thai Red Cross Society
(Bangkok: New Thamada Press, 1977), pp. 3 - 10.

³Ibid, pp. 4 - 5.

⁴Ibid, pp. 10, 16.

โรงเรียนพยาบาลที่ตั้งขึ้นแห่งแรกในประเทศไทยมุ่งหมายที่จะใช้ผู้หญิงเป็นคน ขยายความแบบสมัยใหม่¹ นับตั้งแต่สถาปนาชาติไทยเปิดโรงเรียนสอนวิชาพยาบาล เป็นต้นมาได้พยายามส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรการศึกษาพยาบาลให้มีมาตรฐานสูงขึ้น เหมาะสมกับกาลสมัยและเป็นไปตามความต้องการของสังคมอยู่เสมอ ในปี พ.ศ. 2507 สถาปนาชาติไทย ได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษาวิชาพยาบาลดุจครรภ์ ให้มีมาตรฐานสูงขึ้นเทียบเท่าระดับการศึกษาพยาบาลสากลและได้ยึดหลักการว่าวิวัฒนาการงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ การศึกษาทั่วไป การศึกษาวิชาชีพพยาบาล และความต้องการของสังคมในกิจการพยาบาล เป็นเกณฑ์ ผู้ที่จบการศึกษาจะได้รับวุฒิประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาพยาบาลและอนามย์ จึงสามารถเรียนต่ออีก 6 เดือน ในสาขาวิชาดุจครรภ์และได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาดุจครรภ์

พ.ศ. 2513 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาพยาบาลดุจครรภ์และอนามย์ อีกวาระหนึ่ง เพื่อให้มีมาตรฐานสูงขึ้นจัดอยู่ในชั้นอุดมศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรคราวนี้ สถาปนาชาติไทยได้ดำเนินการขอให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับโรงเรียนพยาบาลเข้าเป็นสถานศึกษาสมทบ และรับรองหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลอนามย์ ทั้งได้เปลี่ยนชื่อ โรงเรียนพยาบาลดุจครรภ์และอนามย์ สถาปนาชาติไทย เป็นวิทยาลัยพยาบาล สถาปนาชาติไทย พ.ศ. 2514 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้มีพระราชกฤษฎีกา รับวิทยาลัยพยาบาลสถาปนาชาติไทยเป็นสถานศึกษาสมทบ²

¹สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย, "ประวัติการ เริ่มตั้งสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย," ฉลองครบรอบ 48 ปี สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย (กรุงเทพฯ:แผนกการ: โรงพิมพ์ไทยพิทยา, 2518), หน้า 123.

²อุคม สุภาไตร, "วิทยาลัยพยาบาลสถาปนาชาติไทย," อนุสรณ์ 60 ปี โรงเรียนพยาบาลสถาปนาชาติไทย (กรุงเทพฯ:แผนกการ: โรงพิมพ์ศรีนคร, 2517), หน้า

ในปี พ.ศ. 2521 วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย ได้มีการปรับปรุง การศึกษา โดยปรับหลักสูตรให้เป็นระดับปริญญาตรี เนื่องจากโรงพยาบาลในสังกัด สภากาชาดไทย มีพยาบาล ซึ่งมีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี เป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้บริหารทั้งสภากาชาดและการศึกษาพยาบาล และการบริการพยาบาลตระหนักถึงความสำคัญในการที่จะสนับสนุน และเปิดโอกาสให้พยาบาลที่มีวุฒิ การศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี มีโอกาสพัฒนาตนเอง ทางด้านการศึกษา ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการพัฒนาบุคลากรแล้วยังเป็นการป้องกันปัญหาความ เหลื่อมล้ำทางวุฒิการศึกษา เพื่อผลดีทางด้านการศึกษา และการบริหารงาน เป็นการบำรุงขวัญ และจูงใจบุคลากร ซึ่งการเปิดโอกาสให้พยาบาลได้มีโอกาสศึกษาต่อ เนื่องทั้งภายในและนอกสถาบัน กว่าจะมีการประเมินความต้องการของพยาบาล เนื่องจาก การประเมินความต้องการของผู้เรียนและการกระตุ้น ให้ผู้เรียนรู้ว่าต้องการจะเรียนอะไร เป็นแรงจูงใจ ที่สำคัญมากในการศึกษาผู้ใหญ่¹

จากความสำเร็จและปัญหาที่กล่าว ทำให้ผู้วิจัยนำมาศึกษา เพื่อประเมินความ ต้องการของพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภากาชาดไทย อันจะได้นำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น ที่จะจัดตั้งโครงการศึกษาต่อเนื่องที่เหมาะสมกับความต้องการ ตลอดจนสนับสนุนให้ พยาบาลได้มีโอกาสศึกษาต่อเนื่องอย่างทั่วถึงกันด้วย

---

¹ วิเชียร ทวีลาภ, นิเทศการพยาบาล (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2519), หน้า 101.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาลของพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภาการพยาบาลไทย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาลของพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภาการพยาบาลไทย จำแนกตาม สถานที่ตั้งโรงพยาบาล ตำแหน่งหน้าที่ สถานภาพสมรส อายุและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ปัญหาของการวิจัย

1. พยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภาการพยาบาลไทย มีความต้องการการศึกษาต่อเนื่องหรือไม่
2. พยาบาลมีความต้องการการศึกษาต่อเนื่องแบบหลักสูตรระยะสั้น (Short Course Training) และหลักสูตรระยะยาว (Formal Nursing Education) แยกต่างหากหรือไม่
3. พยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภาการพยาบาลไทยในกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัดมีความต้องการการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกันหรือไม่
4. พยาบาลตำแหน่งประจำการและหัวหน้ากัก มีความต้องการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกันหรือไม่
5. พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความต้องการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกันหรือไม่
6. พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการศึกษาคือเรื่องแตกต่างกันหรือไม่
7. พยาบาลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความต้องการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. พยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภาการจากไทย โดยส่วนรวมมีความต้องการศึกษาต่อเนื่องสูง
2. พยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภาการจากไทย มีความต้องการศึกษาต่อเนื่องแบบหลักสูตรระยะสั้น มากกว่าหลักสูตรระยะยาว
3. พยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภาการจากไทย ในกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัด มีความต้องการศึกษาต่อเนื่อง เหมือนกัน
4. พยาบาลตำแหน่งประจำการ และหัวหน้าตึก มีความต้องการศึกษาต่อเนื่อง เหมือนกัน
5. พยาบาลที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีความต้องการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกัน
6. พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกัน
7. พยาบาลที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความต้องการศึกษาต่อเนื่องแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พยาบาลประจำการ และหัวหน้าตึกที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญาพยาบาลคุณวุฒิและอนามัยที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภาการจากไทย และโรงพยาบาลสมเด็จพระศรีราชา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยไม่จำกัดว่างานที่ปฏิบัติจะเป็นการให้การพยาบาลผู้ป่วยโดยตรงหรือโดยทางอ้อมที่ไม่ได้ปฏิบัติงานกับผู้ป่วยโดยตรง เช่น พยาบาลที่ปฏิบัติงานแผนกโภชนาการหรือคลังโลหิต

2. ใช้แบบสอบถามความต้องการและความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการสำรวจและรวบรวมข้อมูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทำให้ทราบถึงความต้องการและความคิดเห็น เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาล
2. ผลการวิจัยนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนขยายโครงการ การศึกษาต่อเนื่องของฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการ เยาวบาล โรงพยาบาลสังกัดสภา- การขาดไทย อันเป็นการเปิดโอกาสและสนับสนุนให้พยาบาลมีโอกาสศึกษาต่อเนื่อง มากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งของการพัฒนาบุคลากร และมาตรฐานวิชาชีพ
3. เป็นแนวทางให้มีการสำรวจความต้องการของพยาบาลที่เฉพาะเจาะ- จงในสาขาวิชาพยาบาล เพื่อจัดโครงการการศึกษาต่อเนื่องให้เหมาะสมกับความต้องการ ของผู้เรียนมากที่สุด

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยถือว่า

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถวัดความต้องการศึกษาต่อเนื่อง ของพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภาการขาดไทยได้
2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้รับเลือกเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถ เป็นตัวแทนของประชากร และตอบสนองต่อขอคำถามของแบบสอบถามตรงตามความ ต้องการและความคิดเห็นที่แท้จริงของผู้ตอบ

ความจำกัดของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ใ้มีว่ยละ 50 ของพยาบาลในโรงพยาบาล สังกัดสภาการขาดไทย ซึ่งมีอยู่สองโรงพยาบาลเท่านั้น

คำจำกัดความ

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ดังนี้

พยาบาล หมายถึง บุคลากรทางการพยาบาล ซึ่งจบการศึกษาวิชาพยาบาล บัณฑิตพยาบาล และอนามัย ในหลักสูตรประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา ซึ่งถือว่าเป็นพยาบาลระดับวิชาชีพ (Professional Nurse) และได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะ สาขาพยาบาลชั้นหนึ่ง จากกองการประกอบโรคศิลปะ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันไป ในการวิจัยนี้จะอ้างถึงตำแหน่งพยาบาลประจำการ และหัวหน้าตึก

พยาบาลประจำการ หมายถึง พยาบาลที่มีตำแหน่งต่ำกว่าระดับหัวหน้าตึก มีหน้าที่ในการให้การบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ผู้ป่วย หรือบุคคลทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาล การบริการที่ให้บริการไปถึงการป้องกันโรค การให้การพยาบาล การส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ และการสอนทางด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ผู้ป่วยและผูมารับบริการ

หัวหน้าตึก หมายถึง พยาบาลที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานภายในตึกรักษาพยาบาลตึกใดตึกหนึ่งในโรงพยาบาลสังกัด สภาการขาดไทย

ตึกรักษาพยาบาล หมายถึง สถานที่ที่รับผู้ป่วยไว้รักษาพยาบาล

โรงพยาบาลสังกัดสภาการขาดไทย หมายถึง สถานที่ให้การบริการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วย รวมทั้งให้ความช่วยเหลือป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน

ทั่วไปทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยไม่จำกัดเพศ วัย ศาสนา ฯลฯ เป็นสถานที่ที่ศึกษาและฝึกปฏิบัติงานของนักโภษาแพทย์ นักศึกษาพยาบาล และบุคลากรในวงการสุขภาพ "อนามย์อื่น ๆ" ซึ่งมีโรงพยาบาลในสังกัดสองแห่งคือ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา

ความต้องการศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง ความปรารถนาในการที่จะปรับปรุงตนเองใหม่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะทางด้านวิชาการและการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น

การศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาล (Continuing Nursing Education) หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้พยาบาลที่จบการศึกษาเบื้องต้น (Basic Nursing) แล้วมีความรู้กว้างและทันสมัยเสมอในการปฏิบัติงาน ขอบเขตของการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาลมีดังนี้

1. การศึกษาอย่างเป็นทางการในสถาบันการศึกษา (Formal Nursing Education) เพื่อก้าวไปสู่ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า รวมไปถึงระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา
2. การศึกษาอบรมหลักสูตรระยะสั้น (Short Course Training) รวมถึงการฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่กำดั่งปฏิบัติและการอบรมทางวิชาการ (In -Service Program)
3. การศึกษาอย่างอิสระด้วยตนเอง เช่น การอ่านหนังสือทางการพยาบาล หรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย เป็นต้น

การศึกษาต่อเนื่องหลักสูตรระยะยาว หมายถึง การศึกษาอย่างเป็นทางการในสถาบันการศึกษา เพื่อก้าวไปสู่ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า รวมไปถึงระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา) ใช้เวลาในการศึกษา 1 ปี และตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

การที่มาต่อเนื่องหลักสูตรระยะสั้น หมายถึง โครงการอบรมความรู้ทางการ
พยาบาล หรือการอบรมวิชาการ ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมตั้งแต่ เป็นชั่วโมง ถึง
ไม่เกิน 6 เดือน